

Posudek oponenta diplomové práce

Autor práce: Petra Nosková

Název práce: Funkční poruchy pohybového aparátu u pacientek s primární dysmenoreou – diplomová práce

Studijní obor: Navazující magisterské studium fyzioterapie na 2.LF UK

Rok obhajoby: 2013

Vedoucí práce: Mgr. Martina Ježková

Oponent práce: Mgr. Filip Jevič

Diplomová práce se zabývá problematikou primární dysmenorey (PD), jejím vztahem k funkčním poruchám pohybového aparátu a možnostmi ovlivnění symptomů PD pomocí fyzioterapeutické intervence.

Práce obsahuje 100 stran textu, vhodně doplněného tabulkami a obrázky, a bohatou přílohovou část. Referenční seznam čítá 51 citací z toho 22 cizojazyčných. Autorka využívá citací monografií, odborných článků, i on-line dostupných dokumentů. Členění práce odpovídá standardním požadavkům, text je rozdělen na úvodní, teoretickou část, formulaci hypotéz, popis souboru a metodiky, výsledky a diskuzi.

V úvodu jsou velmi trefně pojmenovány důvody vzniku této práce, tedy na jedné straně vysoká prevalence PD a na straně druhé nedostatek literatury týkající se léčebné rehabilitace. V teoretické části jsou přehledně zpracovány prevalence, etiopatogeneze a klinické symptomy PD a její farmakologická léčba. Oceňuji především zpracování fyziologie menstruačního cyklu včetně podrobného popisu abnormální funkce uteru u PD. Adekvátně rozsáhlá je též kapitola zabývající se funkčními poruchami pohybového aparátu včetně popisu somatoviscerálních a viscerosomatických vztahů, kineziologií a funkcí pánevního dna.

V praktické části definuje autorka šest cílů a na souboru 9 pacientek a 10 probandů kontrolní skupiny ověřuje celkem 17 hypotéz. Zkoumá vztah PD a konstituční hypermobility, rozdíl v četnosti funkčních poruch, rozdíl průměrného počtu hodin pohybové aktivity s převahou aerobní složky u pacientek a kontrolní skupiny. Dále zkoumá efekt tříměsíční terapie na četnost funkčních změn pohybového aparátu, změnu symptomatiky PD a množství užívaných farmak

V metodice využívá klinického vyšetření funkčních změn pohybového aparátu, vybrané testy posturální stabilizace, Beighton skóre pro posouzení hypermobility a vlastních dotazníků zaměřených na symptomy PD, pohybovou aktivitu, dotazník interference bolestí s denními aktivitami publikovaný Rokytyou et al. 2006 a numerickou škálu bolesti. Metodická část obsahuje velmi podrobný popis hlavních prvků cvičební jednotky u pacientek s PD doplněný o obsáhlou obrazovou přílohu vlastních fotodokumentace.

Samostatná kapitola je věnována podrobné kazuistice jedné pacientky a v mnohém osvětluje a doplňuje metodickou část.

Velice obsáhlá a díky tomu málo přehledná je část popisující výsledky a obsahuje i výsledky, které přímo nesouvisí s cíly a hypotézami (např. palpační bolestivost vybraných svalů). Z velkého množství hypotéz se potvrzuje signifikantně vyšší četnost blokáda AO skloubení, celkově vyšší počet blokády žeber a vyšší četnost bolestivé kostrče u pacientek s PD v porovnání s kontrolní skupinou. Naopak nepotvrdila se hypotéza o vyšším výskytu konstituční hypermobility u pacientek s PD. Efekt fyzioterapie se statisticky signifikantně ukázal na snížení počtu blokády žeber, snížení bolestivosti v podbřišku a bedrech, snížení

dávek užívaných farmak a vysoce významnému zlepšení v interferenci bolesti s denními aktivitami.

V poměrně rozsáhlé diskuzi autorka postupně komentuje výsledky v šesti subkapitolách (dle cílů práce). Hojně užívá vlastních názorů a hypotéz, na úkor citací již publikovaných prací. Zabývá se i limity jednotlivých testů (např. poznámky o nevýhodách Beighton skóre, či limity hodnocení antevertze pánve) a diskutuje i metodiku (např. svůj výběr hodnocení funkčních blokády oproti hypertonu ve svalů). Sympatické je, že se autorka snaží popsat i patofyziologické mechanismy, které mohly vést k dosaženým výsledkům. Závěry práce jsou přehledné a jasně formulované.

Připomínky a dotazy k práci

1. Ač je práce přehledně členěna, jednotlivé odstavce občas neodpovídají kapitole ve které jsou ukotveny. Např. druhý odstavec v kapitole cíle a hypotézy od :“ Vyšetřovali jsem vybrané kloubní blokády...” patří spíše do metodiky. Popis funkčních testů posturální stability v teoretické části také spíše patří do metodiky, až v kapitole „výsledky“ se dozvídáme o způsobu palpce vybraných svalů pomocí palpometru atd.
2. V metodické části autorka nepopisuje kritéria podle kterých zařadila ženy do kategorie pacientek s PD. Je to škoda obzvláště, když v teoretické části autorka tvrdí jak složitá a nejednoznačná jsou diagnostická kritéria PD (s.12 a 13)
3. V metodické části není jasné jak autorka vyšetřuje kloubní blokády (joint play?, omezení rozsahu pohybu?) a do jakých směrů (např. je blok AO skloubení myšlen do anteflexe, retroflexe, nebo lateroflexe?, SI skloubení – horní? Dolní? Jaké testy?atd.), dále zde není popsáno, že autorka používala dotazníky – to se čtenář dozví až z kazuistiky či z příloh.
4. Kapitola „výsledky“ je ve své obsáhlosti (17 hypotéz) poměrně nepřehledná. Myslím, že by pomohla např. nějaká ucelující tabulka atp.
5. V teoretické části občas není jasné jak velká část textu je citace a kdy se jedná o studentčin autorský text (např. str. 33, 35)
6. Poslední kapitola teoretické části, popisující terapii PD prostředky léčebné rehabilitace, dle mého, zdaleka nevyčerpává publikované možnosti rehabilitace. Chybí mi alespoň zmínka o efektu jógy v randomizované studii (Rakhshae, 2011), low-level light therapy (Shin Yi, 2012), TENS (Tugay N, 2007), režimových opatřeních (Chen CH, 2006; O'Connell K, 2006) či akupresuře (Chen HM, 2004).

Přes uvedené nedostatky považuji práci za hodnotný přínos především praktické fyzioterapii při práci s početnou skupinou pacientek s PD, která se prolíná s pacientkami s vertebrogenní problematikou. Dle mého práce splňuje požadavky a proto ji **DOPORUČUJI** k obhajobě.

Otázky

1. Jaká byla kritéria pro diagnózu PD u vašich pacientek?
2. Podle jakých testů jste vyhodnocovala přítomnost či nepřítomnost blokády AO a SI skloubení?
3. Jaké objektivizační metody byste zvolila pro přesnější posouzení nutace/antevertze pánve?
4. Jaké části Vašeho výzkumu by podle Vás nejvíce zasloužili případnou další pozornost?

V Praze 14.5.2013
Filip Jevič

